

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 lutego 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Siwek (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Igor Zgoliński

SSN Paweł Kołodziejski

w sprawie **H. C.**

skazanego z art. 178a § 1 k.k.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 26 lutego 2026 r.

kasacji Prokuratora Generalnego,

od wyroku nakazowego Sądu Rejonowego w Ławie

z dnia 30 kwietnia 2025 r., sygn. akt II K 903/24,

uchyla wyrok nakazowy w zaskarżonej części, tj. w jego pkt. I, co do wymierzonej skazanemu kary i sprawę w tym zakresie przekazuje Sądowi Rejonowemu w Ławie do ponownego rozpoznania.

Paweł Kołodziejski Marek Siwek Igor Zgoliński

UZASADNIENIE

H. C. został oskarżony o to, że w dniu 16 września 2024 r. w miejscowości S. w ruchu lądowym prowadził pojazd mechaniczny marki S. o nr rej. [...] znajdując się

pod wpływem środka odurzającego w postaci amfetaminy o stężeniu 109,7 ng/ml we krwi, tj. o popełnienie przestępstwa z art. 178a § 1 k.k.

Sąd Rejonowy w Ławie wyrokiem z 30 kwietnia 2025 r., sygn. akt II K 903/24:

1. oskarżonego H. C. uznał za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu, który zakwalifikował jako występki z art. 178a § 1 k.k., za który wymierzył mu karę grzywny w wysokości 100 stawek dziennych, ustając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 30 zł,
2. na podstawie art. 42 § 2 k.k. orzekł wobec oskarżonego zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 3 lat,
3. na podstawie art. 43a § 2 k.k. orzekł wobec oskarżonego świadczenie pieniężne w wysokości 5000 zł na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej,
4. na podstawie art. 63 § 4 k.k. na poczet orzeczonego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych zaliczył okres zatrzymania prawa jazdy od dnia 22 października 2024 r.,
5. zwolnił oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych, w tym opłaty.

Wyrok ten nie został zaskarżony i uprawomocnił się 11 lipca 2025 r. (k. 107v.)

Kasację od tego wyroku wniósł Prokurator Generalny, który zaskarżając go na niekorzyść H. C., w zakresie rozstrzygnięcia zawartego w pkt. I dotyczącego orzeczenia o karze, zarzucił rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu prawa karnego materialnego, a mianowicie art. 178a § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 października 2023 r., polegające na wymierzeniu oskarżonemu za przypisany mu występki popełniony w dniu 16 września 2024 r., na podstawie wskazanego przepisu samoistnej kary grzywny w wysokości 100 stawek dziennych po 30 zł każda, która to kara nie jest przewidziana w sankcji art. 178a § 1 k.k. stanowiącej wyłącznie o karze pozbawienia wolności do lat 3, gdzie jednocześnie – nieprzywołany w części dyspozytywnej wyroku nakazowego – przepis zezwalający na orzeczenie kary grzywny za przestępstwo zagrożone tylko karą pozbawienia wolności nieprzekraczającą 8 lat, a mianowicie art. 37a § 1 k.k., w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 października 2023 r. stanowi, że kara grzywny nie może być niższa od 150 stawek dziennych.

Wskazując na powyższy zarzut skarżący wniósł o uchylenie wyroku

nakazowego w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie Sądowi Rejonowemu w Łławie do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja jest oczywiście zasadna, dlatego podlegała uwzględnieniu na posiedzeniu bez udziału stron, zgodnie z art. 535 § 5 k.p.k.

Rację ma Prokurator Generalny co do tego, że w niniejszej sprawie doszło do rażącej i mającej wpływ na treść wydanego orzeczenia obrazy prawa materialnego, tj. art. 178a § 1 k.k. Stosownie do treści art. 1 pkt 68 ustawy z 7 lipca 2022 r. o zmianie ustawy Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2022 r., poz. 2600), obowiązującym od 1 października 2023 r. przepis ten uzyskał brzmienie „kto, znajdując się w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego, prowadzi pojazd mechaniczny w ruchu lądowym, wodnym lub powietrznym, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3”.

Oczywistym jest więc, że w sankcji powołanej regulacji, obowiązującej zarówno w dacie popełnienia przez H. C. czynu z art. 178a § 1 k.k. (16 września 2024 r.), jak i w czasie wyrokowania przez Sąd Rejonowy (30 kwietnia 2025 r.), nie przewidziano możliwości orzeczenia kary grzywny, a jedynie karę pozbawienia wolności. Jak słusznie jednak zauważył skarżący w kasacji, odstępstwem od tej reguły mógłby być art. 37a k.k. Przepis ten na mocy wskazanej wyżej ustawy również zyskał nowe brzmienie i aktualnie art. 37a § 1 k.k. stanowi że: „jeżeli przestępstwo jest zagrożone tylko karą pozbawienia wolności nieprzekraczającą 8 lat, a wymierzona za nie kara pozbawienia wolności nie byłaby surowsza od roku, sąd może zamiast tej kary orzec karę ograniczenia wolności nie niższą od 4 miesięcy albo grzywnę nie niższą od 150 stawek dziennych, w szczególności jeżeli równocześnie orzeka środek karny, środek kompensacyjny lub przepadek”. Artykuł 37a § 1 k.k. uprawnia więc do wymierzenia samoistnej kary grzywny za czyn z art. 178a § 1 k.k. (zagrożony obecnie karą pozbawienia wolności do lat 3), pod warunkiem, że grzywna ta będzie orzeczona w wymiarze co najmniej 150 stawek dziennych.

Z zaskarżonego wyroku, jak wyżej przytoczono, wynika, że Sąd Rejonowy w Łławie skazując H. C. za czyn z art. 178a § 1 k.k. wymierzył mu samoistną karę grzywny w wysokości 100 stawek dziennych liczonych po 30 zł każda. Wymierzona

kara nie jest karą przewidzianą w sankcji przestępstwa stypizowanego w art. 178a § 1 k.k., a nic nie wskazuje na to, aby Sąd Rejonowy w Ławie zastosował wobec oskarżonego rozwiązanie z art. 37a § 1 k.k., skoro przepisu tego nie wskazał jako podstawy wymiaru kary, a nadto karę tę wymierzył poniżej granic przewidzianych w tym przepisie.

W tej sytuacji trafnie skarżący podniósł, że Sąd Rejonowy rażąco naruszył przepis prawa materialnego – art. 178a § 1 k.k., co miało istotny wpływ na treść wydanego orzeczenia. Uchybienie to musiało prowadzić do uchylenia zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części, a więc co do orzeczenia o karze (pkt. I), gdyż w tym zakresie zachodzi konieczność ponownego rozpoznania sprawy, przy uwzględnieniu rozwiązań aktualnie przewidzianych w prawie karnym materialnym.

Mając na uwadze powyższe orzeczono jak w sentencji.

[J.J.]

[r.g.]

Paweł Kołodziejcki

Marek Siwek

Igor Zgoliński